

Nie bądź obojętny... o przemocy rówieśniczej.

Scenariusz dla klas 4-8.

1. Zaczynamy lekcję od eksperymentu. Od września do listopada trwa sezon śliwkowy i jako rekwizyty do wprowadzenia tematu możemy wykorzystać właśnie śliwki.

Opis eksperymentu: Śliwki są pokryte naturalnym osadem, nalotem, kiedy się go zetrze, owoc nigdy nie jest w stanie wrócić do poprzedniego koloru.

Na stole kładziemy trzy pokaźne śliwki właśnie z tym osadem. Delikatnie chwytamy je do ręki i pytamy uczniów: Czy lubicie śliwki? Nie będziemy ich dzisiaj jeść, ale posłużą nam do zaprezentowania działania przemocy rówieśniczej, która jest dzisiejszym tematem lekcji.

Czy widzicie nalot? Jest naturalną powłoką śliwki, dzięki której ma ona charakterystyczny kolor. To cały urok tego owocu. Założmy, że śliwka to my. Kiedy ktoś nas rani, to tak, jakby zdierał z nas ten nalot (w tym momencie rysujemy palcem po śliwce, ściągamy nalot)... Raz usłyszymy coś przykrego od jednego kolegi, raz od drugiego, potem dołączają inni, którzy nas ranią, a nasza

bariera ochronna, która dawała nam pewność siebie, zanika. Nawet kiedy ci, którzy zranili śliwkę, przeproszą ją za swoje słowa i czyny, nie są w stanie przywrócić jej pierwotnego wyglądu. Raz zdarty nalot, nigdy więcej nie przyozdobi śliwki. Tak samo dzieje się z człowiekiem, kiedy krzywdzimy go. Słowa, czyny mają ogromną moc. Powinniśmy uważać, co mówimy i czynimy drugiemu człowiekowi.

2. Następnie wyświetlamy kilka zdjęć. Uczniowie mają za zadanie rozpoznać sytuację, która ma miejsce na fotografii. Starają się opisać, co mogło się wydarzyć. Jakiej przemocy doświadcza osoba na zdjęciach. Co czują osoby krzywdzone? Co mogłoby powstrzymać sprawców przemocy od przedstawionych na zdjęciach czynów?

Źródło:

<https://www.babskiswiat.com.pl/bullying-przemoc-rowiesnicza.html>

Źródło:

<https://www.babskiswiat.com.pl/bullying-przemoc-rowiesnicza.html>

Źródło:

<https://epedagogika.pl/dzialania-profilaktyczne/przemoc-rowiesnicza-ko-jest-kim-2202.html>

Źródło:

<https://pedagogika-specjalna.edu.pl/wiadomosci/przeciwdzialanie-agresji-w-szkole-nowy-kurs-online/>

3. Następnie zapoznajemy uczniów z pojęciem przemocy rówieśniczej:

O przemocy rówieśniczej mówimy wtedy, kiedy sprawca i ofiara mają mniej niż 18 lat i są w tej samej grupie wiekowej. Osoby pomiędzy 13. a 17. rokiem życia, które popełniły czyn karalny podlegają odpowiedzialności na podstawie Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. Względem takich osób sąd rodzinny i nieletnich może zastosować upomnienie, zobowiązać do naprawienia szkody, przeprosin, uczestnictwa w odpowiednich zajęciach wychowawczych, może ustanowić nadzór kuratora lub zastosować środek poprawczy, czyli umieścić w zakładzie poprawczym. Wiele młodych osób uważa, że cyberprzemoc jest nie do wykrycia, ponieważ jej sprawcy są anonimowi. To błędne myślenie. Każdy ruch w Internecie zostawia ślad, a dzięki współpracy policji i administratorów stron/serwisów 5 internetowych, można ustalić, kto założył ośmieszającego bloga, włamał się do poczty

elektronicznej czy wykorzystał czyjeś zdjęcie bez jego zgody i wyciągnąć wobec niego prawne konsekwencje.

Każda osoba, która wie o przemocy wobec swojego rówieśnika i nie reaguje, daje na nią ciche przyzwolenie, często odczytywane przez bezpośrednich sprawców jako zachęta do dalszych przemocowych zachowań, a przez ofiary – jako zgoda ogółu na takie traktowanie.

Źródło: Fundacja Dzieci Niczyje

4. Dzielimy klasę na 4 grupy, każda otrzymuje inne z wyżej wyświetlonych zdjęć. Zadaniem zespołów jest opracowanie strategii reagowania na przemoc? Co zrobiliby? Jak postąpiliby, gdy zauważyli podobną lub taką samą sytuację w swojej przestrzeni szkolnej.

W podsumowaniu prowadzący zaznacza, że zarówno ofiary, jak i świadkowie przemocy mogą myśleć, że znaleźli się w sytuacji bez wyjścia.

Warto pamiętać również o specjalistach, zajmujących się pomocą młodym osobom, które doświadczają przemocy rówieśniczej. W sytuacjach przemocy w Internecie lub przy użyciu telefonów komórkowych można skontaktować się z zespołem Helpline.org.pl – przez telefon 800 100 100 lub przez stronę www.helpline.org.pl (chat, e-mail lub wiadomość), od poniedziałku do piątku w godzinach 11:00–17:00. Osoby doświadczające bezpośrednio przemocy rówieśniczej mogą zwrócić się po wsparcie do Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111, który działa codziennie w godzinach 12:00–20:00. Z konsultantami 116 111 można skontaktować się również przez stronę www.116111.pl, która umożliwia przesłanie anonimowej wiadomości online przez całą dobę.

Autorka: Anna Konarzewska

Więcej inspiracji:

1. <https://bycnauczycielem.blogspot.com/>
2. Konarzewska A., *Być (nie)zwykłym wychowawcą*, WFW 2019
3. Konarzewska A., *(Nie)zwykłe spotkania wokół godzin wychowawczych*, LOGOS 2022.

